

skal Staten ikke betale, og Vidnegødgørelse i kriminelle Sager have vi i Forvejen. Forskellen er kun den, at denne Godtgørelse i Fremtiden kan blive noget større end nu, fordi Vidnerne kunne tilpligtes at rejse længere end nu, men med sit fulde Beløb kan den i alt Fald paa ingen Maade opføres. — Det ærede Medlem talte om Anstandslovgivningen, og skønt han tog temmelig blidt paa det, maatte vel ærede Medlemmer faa det Indtryk, at han som de fleste Embedsmænd og Dommere mener, at det er Sagførernes Skyld, at Anstandslovgivningen ikke overholdes, og at de civile Sager trække saa længe ud. Jeg vil ikke frakende mine Kolleger al Medskyld deri, men jeg vil rigtignok sige, at den Sagfører, som ønsker at fremme en Sag med Hurtighed, møder lige saa megen Modstand derimod hos Dommerne som hos sine Kolleger (Affrydelse af *Nanke*). Jo, det gør man i allerhøjeste Grad, og særlig hos Provinsdommerne, det er næsten ikke muligt at faa dem til at nægte en Anstand, saa længe den anden Part begærer det. Jeg ved en Sagfører her i Kjøbenhavn, som er meget bekendt for at trække sine Sager ud, og han siger til sine Kolleger — naturligvis ikke i Retten — med et stille Smil: Endnu er der aldrig nægtet mig nogen Anstand. Nej, Dommerne have en stor Magt, men de bruge den alt for lidt, saa de skulle ogsaa komme til at bære deres Part af Ansvaret. Og det skulle de sandelig ogsaa med Hensyn til den lange Tid, som de bruge til at afsige deres Domme; de have Lov at bruge i det længste 6 Uger, og dem bruge de ogsaa, undertiden bruge de ogsaa mere, men de 6 Uger bruge de i alt Fald ofte, ogsaa naar der ingen Nødvendighed er derfor. Jeg kan godt tilføje: „The present always excepted“. Jeg kan ikke benægte, at det ærede Medlem er en Dommer, der ikke har Skyld i dette, jeg her har omtalt, men at det er de fleste Dommere, dette rammer, er i alt Fald min Erfaring. Endelig berørte det ærede Medlem et betydningsfuldt Punkt i Lovforslaget, nemlig at man fremtidig ikke uden i visse, bestemte Tilfælde kan faa en Handlingsdom fremtvungen ved Dagsbøder, idet man skal have omsat sin Interesse i dens Opfyldelse til en Erstatning, og saa faar man denne, men ikke selve Opfyldelsen. Det kan maaske være rigtigt nok, skønt jeg er noget i Tvivl om, hvorvidt det altid vil stemme med den naturlige Retsopfattelse, at man saaledes maa nøjes med en Erstatning, hvor man skulde

have haft en Ting. Men der er dog enkelte Forhold, hvor det selvfølgelig ikke kan lade sig gøre; det har jo ogsaa Loven haft Øje for, naar den i §§ 340—42 har gjort Undtagelse med Hensyn til Domme, lydende paa Overlevering af en fast Ejendom eller en rørlig Ting eller Underskrift af et Dokument eller deslige. Der er dog et Forhold, jeg vil pege paa, som sikkert kræver en lille Forandring i Redaktionen af den paagældende Paragraf. Det er ikke saa sjældent, at der i Retslivet forekommer Domme, som gaa ud paa Udlevering af et Barn, og det omtales ogsaa i Bemærkningerne til Lovforslaget, at i saadanne Tilfælde skal man selvfølgelig ikke nøjes med en Pengeerstatning i Stedet for Barnet, og det forudsættes i Bemærkningerne, at det falder ind under de tre Paragraffer. Jeg kan imidlertid ikke skønne, at et Barn er enten en fast Ejendom eller en rørlig Ting eller et af de Dokumenter, der omtales i § 342, og saa ved jeg virkelig ikke, hvorledes det skal kunne komme ind derunder. Jeg henstiller dette til Overvejelse; det kan selvfølgelig sagtens puttes ind, naar man blot er opmærksom paa, at det mangler.

Justitsministeren (Alberti): I Mod-sætning til, hvad der fra enkelte Sider er gjort gældende, maa jeg ogsaa være af den Formening, at en Reform af den civile Procesmaade er fuldt saa vigtig som en Reform af Strafferetsplejen. Imidlertid er Forholdet det, at Trangen til en Reform af Strafferetsplejen tydelig giver sig til Kende gennem de Tilfælde, som Tid efter anden komme til Offentlighedens Kundskab, og jeg erkender naturligvis ogsaa, at i de Tilfælde, hvor der under det nuværende System begaa Fejl, komme Følgerne til at svie til de paagældende Personer i højere Grad, end naar Spørgsmaalet er om den civile Retspleje. Men ikke desto mindre tør det siges for ganske vist, at der er overordentlig mange Tilfælde, hvor det er meget tvivlsomt, om den virkelige Ret har fundet sit Udslag i Dommen, og om ikke den tabende Part har lidt en Uret, som kan komme til at svie til ham eller hende for hele Livet, eller i alt Fald for lang Tid. Jeg mener derfor, at vi bør lade disse to Spørgsmaal gaa Haand i Haand med hinanden og ingenlunde af særlig Interesse for det ene tabe det andet af Syne. Den store Betydning, som en Reform af den civile Retspleje vil have, er saa i øjnepaldende, at jeg ikke udførlig skal dvæle derved. Jeg skal blot nævne;